

Radioastronomia w filatelistyce

Jerzy Bartke

Instytut Fizyki Jądrowej PAN, Kraków

Reprodukujemy kilka znaczków przedstawiających radioteleskopy. Na znaczku brytyjskim z 1966 roku przedstawiony jest radioteleskop uniwersytetu w Manchesterze znajdujący się w miejscowości Jodrell Bank w Anglii. Urządzenie to, zbudowane w latach 60., posiada ruchomą (sterowaną) antenę o średnicy 75 m. Przez wiele lat był to największy radioteleskop tego typu na świecie, obecnie największym jest radioteleskop o średnicy 100 m znajdujący się w Effelsbergu w Niemczech.

Na znaczku ZSRR z 1987 roku przedstawiony jest radioteleskop RATAN-600 (Radio-Astronomiczny Teleskop Akademii Nauk) znajdujący się w miejscowości Niznij Arhyz na wysokości 970 m n.p.m. Ten

radioteleskop, uruchomiony w 1974 roku, posiada antenę składającą się z 895 elementów o wymiarach 2 x 11,5 m rozmieszczonych na okręgu o obwodzie 576 m. Przeznaczony jest do badania obszaru nieba bliskiego zenitu, w zakresie długości fal 1–31 cm. Przy okazji warto przypomnieć, że największy radioteleskop nieruchomy ma średnicę 305 m i znajduje się w Arecibo, w kotlinie górskiej na wyspie Puerto Rico.

Na najnowszym znaczku hiszpańskim z 2007 roku przedstawiony jest radioteleskop w ośrodku astronomicznym w Yebes.

